

September 2002

Zondag
1 september Geen dienst.

Zondag
8 september **Buitendag in Eibergen.** Zie voor nadere gegevens de uitgebreide informatie elders in deze editie. Derhalve geen dienst in onze kerk. Met alle deelnemers willen wij om 9.30 uur vertrekken vanaf de kerk.

Vrijdag
13 september 16.30 uur; weeksluiting in de Bettekamp;
Ds A.M.J. Meijer

Zondag
15 september 10.00 uur Ds A.M.J. Meijer, thema: "*Vragen stellen*", bij Matth 7:7 Na afloop koffie. Gelijktijdig zondagschool in de Eendracht.

Zondag
22 september 10.00 uur: **Vredesdienst** in de Grote- of Laurentiuskerk thema: "*Religie en geweld; geloven in vrede!*" met dit jaar als subtitel: "Ontmoeting van culturen" Voorganger: Ds P. Schoneveld. Aan deze dienst wordt medegewerkt door het gemengd koor "Gloria in Excelsis" van de Heelweg en de kinderen van de kindernevendienst (zie voor nadere bijzonderheden elders in deze editie) In onze eigen kerk geen dienst.

Zondag
29 september 10.00 uur. Ds A.M.J. Meijer, thema: "*De omgang met hen die ons kwaad doen*", bij Rom. 12: 9-12 en Matth. 18: 15-20.

Zondag
6 oktober Geen dienst.

68ste Jaargang

No. 500

September 2002

VRIJZINNIGHEID EN HUMANISME

Soms hoor ik mensen nogal hoog opgeven over het humanisme en een beetje denigrerend doen over de vrijzinnigheid. Ik krijg dan sterk de indruk dat dit oordeel slechts gebaseerd is op het feit dat zij het woord 'humanisme' interessanter vinden dan 'vrijzinnig'. Dat zij met die houding blijken geven van hun volstrekte onkunde ten aanzien van levensbeschouwelijk aangelegenheden ontgaat hen daarbij. Toch is er voor dit uit oppervlakkigheid voortvloeiende misverstand wel een verzachtende omstandigheid aan te voeren. In ons land bestaat er een vereniging die zich 'Humanistisch Verbond' noemt en daarmee al dan niet bewust het alleenvertoningsrecht op het begrip 'humanisme' voor zich opeist.

Maar dit is ten onrechte. Het humanisme vertegenwoordigt een algemeen levensbeschouwelijk uitgangspunt. Kort samengevat komt dit hierop neer dat men van de gedachte uitgaat dat de wijze waarop mensen met elkaar om dienen te gaan niet in de eerste plaats gebaseerd mag zijn op een of andere Goddelijke openbaring, maar op redelijke inzichten omtrent de menselijke waardigheid. Hierbij speelt de regel van de wederkerigheid de hoofdrol. De mensen zijn in principe gelijkwaardig aan elkaar. Jezus van Nazareth formuleerde dit als volgt: "Behandel de mensen zoals u door hen behandeld wilt worden, want daar komt het volgens de wet van Mozes en

profeten op neer.” (Mattheüs 7:12) Op grond van deze hoofdregel erkent het humanisme dus geen feodale structuren waarin mensen op grond van uit de lucht geplukte godsdienstige of ideologische ‘waarheden’ zich in enig opzicht bevoorrechte posities mogen aanmatigen, dan wel op grond van die zelfde ‘waarheden’ gedwongen mogen worden zich te onderwerpen aan allerlei leefregels die de persoonlijke vrijheid en dito verantwoordelijkheid aantasten. De vrijheid van het individu en de daaraan verbonden verantwoordelijkheid nemen derhalve in het humanisme een centrale plaats in. Het humanisme is de ethiek van de menselijke waardigheid. Het humanisme is dus een algemene levensbeschouwing zonder verhalen en zonder een specifieke boodschap ten aanzien van de diepere zingeving en het doel van het leven. Op grond van deze algemene denkbeelden ontwikkelden zich echter levensbeschouwelijke stromingen die aan die vrijheid en verantwoordelijkheid op grond van godsdienstige tradities aan het humanisme op zingend gebied handen en voeten gaven. Onze grote landgenoot Desiderius Erasmus (16^e eeuw) – die zijn leven lang Rooms Katholiek priester/geleerde is gebleven – legde met zijn denkbeelden de basis voor een Christelijk humanisme dat vooral binnen de reformatie – in het bijzonder in Nederland – van invloedrijke betekenis is geweest. Hierbij mogen namen als Coornhert (mensenrechten) en Hugo de Groot (internationaal recht) met ere genoemd worden. De mensen die het humanistische gedachtegoed waren toegedaan verenigden zich in de 17^e eeuw in de Remonstrantse Broederschap en in de 18^e eeuw onder het vaandel van “Rekke-lijken” en nog weer later in de 19^e eeuw kwamen daar nog bij de Vrijzinnige Hervormden, de leden van de NPB en de Vrije Gemeenten. In al deze bewegingen is sprake van een synthese tussen Christendom en Humanisme. Ik noem dit een vruchtbaar samengaan omdat de Bijbelse boodschap met de daarbij behorende verhalen en inzichten een waardevolle aanvulling vormen ten aanzien van de zingeving van het leven en anderzijds het humanistische gedachtegoed ons er voor behoedt te vervallen in dogmatische knevelarij. Bovendien stellen de humanistische principes ons in staat bij het lezen van de Bijbel het kaf van het koren te scheiden en op die manier allerlei onmenselijke teksten naast ons neer te leggen en ons te concentreren op inzichten die van Hemelse oorsprong kunnen zijn. Allerlei discriminerende opvattingen en mensonwaardige godsdienstige gebruiken (Heilige oorlog en het stenigen van overspelige vrouwen om maar enkele voorbeelden te noemen) kunnen wij dus aan de hand van de humanistische toetssteen met een gerust hart naast ons

NAMEN EN ADRESSEN / COLOFON

- Voorganger:** Ds A.M.J. Meijer, Doetinchemseweg 7, 7051 AA Varsseveld, (0315) 24 20 80, e-mail: meijerpaumen@zonnet.nl
- Secretariaat:** N.P.B. Varsseveld, Mw. W.M. Nijhof-Groen, Idinkweg 2b, 7065 AH Sinderen (0315) 24 12 06, e-mail: willynijhof@planet.nl
- Beheer kerk en verenigingszalen:** B.H. Kraan, Zelhemseweg 61, 7055 AA Heelweg (0315) 24 18 85
- Verenigingszaal:** “De Eendracht”, Beatrixstraat 1a, Varsseveld (0315) 24 45 37
- Administrateur:** Hr. G.J. Hengeveld, Kievitstraat 5, 7051 XW Varsseveld, (0315) 24 21 36, e-mail: g.j.hengeveld@freeler.nl
- Gironummer** 846569 t.n.v. Vrijzinnige Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld
- Bankrekeningen:** Postbank 846569, Rabobank Varsseveld 36.48.54.553, ABN Amro 46.51.59.265. Allen staan t.n.v. Vrijz. Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld
- Internet:** www.xs4all.nl/~npb
- E-mail-adres:** npb@xs4all.nl
- Vrouwclubs:** Voor I: Mw. D. Vriezen-Heusinkveld, Giezenveld 10, (0315) 24 14 75, Voor II: Mw. A. Wisselink-Jansen, Harterinkdijk 13, (0315) 61 73 82
- 60+ Club:** Mw. J. Nijhof-Weggelaar, Reigershof 70, 7051 WS Varsseveld (0315) 244049.
- Verzorging "Eendracht":** Rinus Luijmes, Boesvelderdijk 27, 7054 BE Westendorp, (0315) 29 85 59 (na 18.00 uur), e-mail: digirini@xs4all.nl
- Verzendklaar maken:** Mw. B. Chevalking-Wennink, Neijlandstraat 14, 7054 CN, Westendorp, (0315) 29 82 23 en Mw. W.E. Teerink-Radstake; Hr. G.H. Schepers
- Kopij adressen en redactie:** Rinus Luijmes, e-mail: eendracht.npb@xs4all.nl, Ds A.M.J. Meijer (zie boven), Mw. A. Gussinklo-Siebers, Landstraat 34, 7135 KH,Harreveld, (0315) 24 14 40, e-mail: gussie@tref.nl
- Leiding zondagsschool:** Erna Wolsink-Semmelink, e-mail: erna@fam-wolsink.myweb.nl (0315) 29 87 18 en Gwen Spaa, (0315) 242918
- NPB-Koor secretariaat:** Mw. J.G. Boezel-van Dam, (0315) 24 18 90
- Organist:** Hr. G.W. Gussinklo, Polstraat 10a, 7121 DH, Aalten, (0543) 47 17 04.
- Autodienst:** Mw. W.M. Nijhof-Groen, Idinkweg 2b, 7065 AH Sinderen (0315) 24 12 06, e-mail: willynijhof@planet.nl
- Cassettedienst:** Hr. G. Hobelman, (0315) 29 83 55

NPB afdelingen

Afd. Aalten (Prinsenstraat 27):

Afd. Dinxperlo (Wilhelminastraat 13):

Afd. Zelhem (Piersonstraat 4):

Op de tafel bij de ingang van de kerk, bij het secretariaat en bij de voorganger is thans gratis een gidsje verkrijgbaar waar alle activiteiten van de omliggende afdelingen in staan vermeld.

“Geachte mevrouw/meneer,

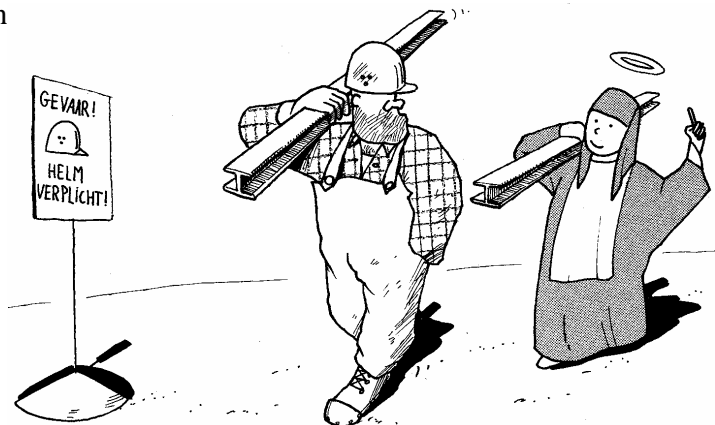
Ik heb uw brief in zake Abok Alfa Akok uit Soedan ontvangen op zaterdag 9 februari heeft het Hof van Beroep in de staat Zuid Dafourt de doodstraf, die door een lagere rechtbank was opgelegd aan Abok Alfa Akok, wegens overspel teruggedraaid. Dit in overeenstemming met de Soedanese wet die immers bepaald dat Islamitisch Recht alleen op moslims toegepast mag worden en niet op Christen of Animisten. Met het doel betere verhoudingen te kweken tussen de twee geloven heeft de regering van Soedan een nationaal comité opgericht bestaande uit vijftig leden, zowel moslims als christenen.”

ACTIVITEITEN BIJ DE FEDERATIE VAN NED. HERVORMDE GEMEENTE EN DE GEREFORMEERDE KERK TE VARSSEVELD

Data lezingen volgen in het oktobernummer.

AMNESTY INTERNATIONAL

Na een

neerleggen.

Ik ben even dieper ingegaan op de vrijzinnige (humanistische) Christelijke traditie, maar in de moderne tijd hebben zich nog een aantal humanistische stromingen ontwikkeld, die ik slechts bij name wil noemen: het ethisch humanisme, het tragisch humanisme, het existentialistisch humanisme en het sociaal humanisme. De laatst genoemde stroming herken ik het meest in het ‘Humanistisch Verbond’. De laatste tijd horen we echter ook vaak de term ‘Religieus Humanisme’ vallen. Er is zelfs al sprake van een soort beweging die voortvloeit uit de, al 150 jaar oude, ‘Vrije Gemeente’. Over wat we onder deze stroming mogen verstaan houdt op de ‘Regionale Buitendag’ zondag 8 september te Eibergen Dr F.J. Brinkman een voordracht die ik van harte bij u aanbeveel. (zie voor nadere informatie elders in deze editie)

Tenslotte nog het volgende om aan te geven hoe dicht de begrippen vrijzinnigheid en humanisme bij elkaar staan. Als u in België (Vlaanderen) zegt dat u lid bent van een Vrijzinnige Geloofsgemeenschap zal men u verbaasd aankijken en heeft u vervolgens heel wat uit te leggen. In Vlaanderen verstaat men onder ‘vrijzinnig’ een levensbeschouwing die het meest overeen komt met die van het Nederlandse Humanistisch Verbond en die alleen nog meer uitgesproken atheïstisch en anti kerkelijk van signatuur is.

A.M.J. Meijer

BERICHTEN UIT DE AFDELING

Wij gedenken:

Op woensdag 3 juli 2002 overleed op 93-jarige leeftijd mevrouw

Janna Dora Heezen-Oonk

Met plezier ging ik altijd op huisbezoek bij mevrouw Heezen. Een opgewekte vrouw met een karakteristiek voorkomen en een markante stem. Zij was in alle opzichten een dame waar een bezoek altijd op een goed gesprek uitdraaide. Ondanks haar hoge leeftijd, die men haar niet gaf, hield zij zich nog goed op de hoogte van vele zaken en vormde zij zich daar een mening over. Mevrouw Heezen had een brede belangstelling. Sport, in het bijzonder voetbal en tennis volgde zij nog regelmatig op de televisie en ook van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, zowel landelijk als in het dorp, was zij nog goed op de hoogte. Geestelijk nog zeer vitaal en scherp van waarneming. Misschien was dit wel te danken aan haar beide passies, namelijk kaarten en puzzelen. Het leven van Dora,

zoals zij door iedereen gekend was, ving aan in Meddo, bij Winterswijk in een gezin met twee broers en drie zusters. Haar vader had daar, in die prachtige omgeving, een klompenfabriek annex boerderij. Ze had daar een fijne jeugd, waarover ze met plezier kon vertellen. In 1930 trouwde zij met Jan Willem Berenschot. Samen dreven zij de zaak bij de bekende en gelijknamige watermolen in het Woold. Hij beheerde de maalderij en zij de winkel. Helaas heeft deze mooie tijd maar 6 jaar mogen duren, want in 1936 overleed, pas 33 jaar oud, haar man en bleef zij alleen achter op het bedrijf. Begin 1939 vestigde zij zich in Varsseveld en nam haar intrek bij het gezin van Arie en Grada Willink, aan de Terborgseweg ook een molenaarsfamilie. Zij voelde zich daar goed thuis en was al spoedig een gewaardeerd huisgenote. In die tijd bezat en bereed zij een prachtige grote groene Chevrolet. Voor die tijd een unicum voor een vrouw. Zo nu en dan maakte ze daarmee een tochtje met de familie Willink. Dat was altijd grote pret. In Varsseveld begon zij aan een nieuwe periode in haar leven. Zij werd een aantal jaren kleuterjuf op de bewaarschool, die gevestigd was in de achterzaal van de kerk van de Protestanten Bond. Ook zette zij zich in de oorlogstijd en nog lang daarna in voor de plaatselijke afdeling van het Rode Kruis, waarvoor zij het 'Herinneringskruis' van het Nederlandse Rode Kruis, wegens "bijzondere verdiensten" ontving. Ook was zij vele jaren bestuurslid van het comité dat de jaarlijkse Oranjefeesten in Varsseveld organiseerde en verrichtte zij in dat kader veel werk en in de plaatselijke kegelclub was zij zeer actief als speelster en als bestuurslid. Tot in Arnhem toe deed zij mee aan competitiewedstrijden. Eind 1970 trouwde zij met Adolf Heezen, wiens vrouw eerder dat jaar na een zeer lang ziekbed overleden was. De eerste jaren waren goed, maar daarna brak een vervelende periode aan met veel ziekte en een auto-ongeluk van de heer Heezen. De kinderen van de heer Heezen zijn haar nog altijd erkentelijk voor de goede verzorging die zij vader toen heeft gegeven. Mogen allen die om haar heengaan treuren zich getroost weten door de goede herinneringen die zij aan deze flinke vrouw bewaren.

Op woensdag 10 juli 2002 overleed op 90 jarige leeftijd mevrouw

Cornelia Johanna Fukking-Jansen.

Mevrouw Fukking heb ik nog een groot aantal jaren meegemaakt toen zij nog vitaal en zelfstandig was. In haar gezellige en zorgvuldig ingericht huis in de Klaproosstraat, werd ik altijd gastvrij onthaald. En vanaf de eerste kennismaking, ongeveer 10 jaar geleden, was het mij duidelijk dat ik

het pretpark toe, dat pretpark was in Toll. We hadden daar een huisje gehuurd en we gingen die middag daar de barbecue aanzetten! Het was een zeer mooi pretpark, maar je werd er wel erg moe van, en dat terwijl we die avond ook nog eens een voetbalwedstrijd in de sportzaal hadden, maar het eten wat de Duitsers voor ons hadden gemaakt, maakte alles weer goed. Tjee wat kunnen die goed koken!! Er werden 's avonds ook nog een aantal prijzen uitgereikt (he Janny!!). Deze afscheidsavond was geweldig, zelfs de burgemeester van Hollingstedt was komen kijken!

Dag 5: Het afscheid... Om 9.00 uur 's ochtends had iedereen zich weer verzameld bij de sportzaal, en helaas... toen moesten we echt afscheid van elkaar nemen, na veel geknuffel en een paar traantjes moesten we toch echt gaan, helaas, helaas, helaas, want wat hebben we een geweldig leuke tijd gehad!!

We willen heel graag nog een aantal mensen bedanken:

Riki, Janny, Wim, Tony, Geert, Jan-Willem, Roy, Jelle en ,last but not least: Johanna, Katharina, Sinje, onze gastouders en natuurlijk alle andere mensen die erbij waren!! We verheugen ons nu al op volgend jaar!! Tot ziens en bedankt voor alles!

Groetjes, Tari ter Maat & Mariëlle Veerbeek.

Naschrift Hollingstedt-reis.

Mariëlle en Tari, hartelijk dank voor jullie leuke reisverslag. Zoals u hebt kunnen lezen hebben wij het in Hollingstedt reuze naar ons zin gehad. Binnenkort komen we bij elkaar om de videofilm en de foto's te bekijken. Jullie horen van ons.

Volgend jaar zal het 30 jaar geleden zijn dat deze uitwisseling plaatsvindt. Wij willen dan jongeren en ook ouderen uitnodigen om naar Varsseveld te komen. We willen er een soort reünie van maken. Vindt u dit een leuk idee? Bent u vroeger ooit in Hollingstedt geweest of heeft u gasten ontvangen geef het aan ons door. We zijn benieuwd naar uw reacties.

J. Jansen-van Campen 0315-241619 of

J. Nijhof-Weggelaar 0315-244049.

Het Hollingstedt-comité—Ds. Van Lent fonds.

Adressen en activiteiten van de kerken in de aangrenzende

zijn, maar u zingt wel graag, schroom niet om te komen.
Voor eventueel meer informatie kunt u bellen met Gerrit Hengeveld, telef.
0315-242136

REISVERSLAG HOLLINGSTEDT

Wij zullen ons eerst maar eens even voorstellen: Tari en Mariëlle. Zo, weten we dat ook weer!! Wij zijn van de 20e tot en met de 24e juli naar Hollingstedt geweest. Dat is een uitwisselingsproject tussen de Duitsers en de Nederlanders. We vertrokken 's ochtends om 9.00 uur vanuit de Eendracht, het groepje waarmee we vertrokken was niet zo groot, máár... Wel hééél gezellig!

Nadat we iedereen hadden uitgezwaaid, konden we eindelijk vertrekken. Helaas kwamen we na een paar uur al in de file te staan en we besloten een stuk om te rijden. Niet over de weg, maar met de pont over het water! Dat was zeer leuk! Eindelijk was het zover en kwamen we om ongeveer 18.30 uur in Hollingstedt aan! Na het kennismaken met iedereen vroegen de meiden (Johanna, Katharina en Sinje) of we zin hadden om met hun naar de disco te gaan, nou... Dat wilden wij wel!

Na terugkomst van de disco ging ieder met z'n eigen gastouders mee. Toen we bij ons "huis" aankwamen wisten we niet wat we zagen... Pfff wat een mooie huizen hebben ze daar!!

Dag 2: Deze dag was het weer gelukkig mooi, we gingen naar een museum van kunst en wetenschap, en daarna lekker met z'n allen naar het strand toe, en natuurlijk even met de voeten de zee in! Helaas voor Sinje is ze niet helemaal droog gebleven, de jongens lieten haar namelijk niet meer het water uitkomen, ze werd helemaal nat gegoooid! Zielig he...!! Maar gelukkig droogde ze snel weer op door de zon! Het is die dag erg gezellig geweest!

Dag 3: Helaas begon de dag met slecht weer, hierdoor konden we niet naar het pretpark toe. Dus besloten we om naar het zwembad toe te gaan. Ook leuk toch!? Die avond hebben we in onze verzamelplaats, een soort sportzaal, gebowld en geschoten (op plaatjes!!). Ook deze dag was zeer leuk!

Dag 4: Gelukkig was deze dag het weer goed en konden we nu wel naar

met een zelfbewuste en verstandige vrouw te doen had. Mevrouw Fukking was in staat rake opmerkingen maken, vaak met een geestige – een beetje ironische ondertoon, waar ik wel van genoot. Daarmee gaf zij blijk over veel mensenkennis te beschikken. In die eerste tijd dat ik haar heb mogen leren kennen, was zij ook nog lid van de vrouwenclub I van onze geloofsgemeenschap en een regelmatig kerkgangster. – Met de buurt had zij een goede verstandhouding. Helaas ging rond 1996-97 haar gezichtsvermogen zo sterk achteruit, dat zij genoodzaakt was haar woning in de Klaproosstraat op te geven en eind 1997 heer intrek te nemen in de Bettiekamp. Haar verminderde gezichtsvermogen was extra tragisch omdat zij een verwoed lezeres was. Voor twee romans per week draaide ze haar hand niet om. Dank zij de gesproken boeken van de blindenbibliotheek heeft zij toch nog een aantal jaren van mooie boeken kunnen genieten. En bij goed weer maakte ze nog graag met haar rollator een wandelingetje door het park rond de Bettiekamp en ging dan op een bankje in de zon zitten. Ze genoot dan van de kleuren en de geuren, want die kon zij nog goed waarnemen. "En", zo zei zij mij eens, "Als ik daar zo zit, dan hoef ik niet naar de kerk – dan voel ik ook mijn verbinding met mijn Schepper." Vandaar ook dat haar zoons haar de laatste jaren een groot genoegen deden om haar mee uit te nemen naar de kasteeltuinen in Ruurlo of de Paasberg te Terborg.

Vooraf aan die laatst genoemde plek bewaarde mevrouw Fukking goede herinneringen want in Terborg werd zij geboren en groeide zij op. Na eerst enkele jaren werkzaam te zijn geweest bij een café-restaurant te Arnhem, werd zij aangenomen als huishoudelijke hulp bij de burgmeester van Hummelo en Keppel. Aan die tijd bewaarde zij goede herinneringen. En niet alleen dat. Terloops maakte zij ook kennis met de levensstijl en de gebruiken van dit voornamelijk gezin. Ervaringen die haar in haar verdere leven en bij de opvoeding van haar zoons goed van pas zijn gekomen. Omdat Gerrit Fukking, met wie zij trouwde, uit Aalten afkomstig was en zij uit Terborg werd bij wijze van compromis besloten in Varsseveld te gaan wonen. Daar ook werden Kees en Gert geboren en van daar uit regelde vader Gerrit zijn zaken, waarin Corrie hem zoveel als mogelijk was, bijstond. Hij 'ging met den pak' zoals men zei. Zij was 52 jaar, toen haar man op 56-jarige leeftijd overleed. Kees en Gert hadden toen juist hun studies voltooid en waren aan het werk. "Dankzij de steun van de jongens en mijn vrijwilligerswerk voor de Well-fare van het Rode Kruis, ben ik die moeilijke tijd te boven gekomen". Ook in de vrouwenclub van onze

geloofsgemeenschap ontmoette mevrouw Fukking veel vriendschap en ook daar schiepen haar nijvere handen prachtige gehaakte spreien voor de prijzentafel van de gemeenteavond en breidde zij menig truitje voor de in onze kring geboren kinderen. Muziek was haar lust en haar leven. Als het even kon was zij altijd bij de uitvoeringen van 'Concordia'. De prestaties van alle kleinkinderen volgde zij met belangstelling en zij hield zielsveel van haar kleinkinderen. Wij wensen Kees en Jo, Gert en Dini en de kleinkinderen veel sterkte toe bij het verwerken van het verlies van deze liefdevolle, flinke en waardevolle vrouw.

Op dinsdag 16 juli 2002 overleed op 84-jarige leeftijd mevrouw

Willemina Aleida te Grootenhuis-Lansink.

Vele jaren heb ik mevrouw te Grootenhuis nog mee mogen maken toen zij geestelijk en lichamelijk nog vitaal was, als een vrouw die zichzelf niet op de voorgrond plaatste, maar toch onwillekeurig respect afdwong. Een tengere vrouw, maar met een sterk karakter. Met de vragen die zij stelde; de opmerkingen die zij maakte en de verhalen die zij vertelde gaf zij er blijk van over een scherp waarnemingsvermogen te beschikken en bewust in het leven te staan.

Mevrouw te Grootenhuis had het leven lief en had de behoefte dit gevoel te delen met anderen, ondanks dat haar wereld er het laatste jaar steeds kleiner op was geworden. Uit alles wat zij mij ooit verteld heeft heb ik op mogen maken dat zij dankbaar was voor alles wat dit leven haar geschonken heeft. Haar man, haar kinderen, haar kleinkinderen en haar geliefde woning. Een leven dat aanving in het huis aan wat thans de Zelheweg is, maar vroeger de Halseweg of het Giezenveld werd genoemd. Zoals gebruikelijk in die tijd moest Leis op 13-jarige leeftijd uit werken gaan. In haar latere meisjesjaren heeft zij nog een aantal jaren gediend in het huishouden van de familie Wormmeester die een smederij annex winkel in huishoudelijke artikelen had in Terborg. De verkeringstijd met Gert viel grotendeels samen met de oorlogsjaren. Een spannende tijd. Toch bewaarde zij daar veel mooie herinneringen aan. De laatste jaren van de oorlog was Gert ondergedoken, om aan de 'Arbeitseinsatz' van de Duitse bezetters te ontkomen. Als de kust echter veilig was begaf hij zich naar huize Lansink op het Giezenveld, om zijn Leis op te zoeken. Van haar heeft hij toen nog de kunst van het wolspinnen afgekeken. Een vaardigheid die Leis op haar beurt had geleerd van Jan Planten, de legendarische huisschilder van Varsseveld. Direct na afloop van de oorlog - op 31 mei

uur, in een van de zalen van de Eendracht, Beatrixstraat 1a.

Er kan gedurende het hele seizoen 'ingestapt' worden en er is natuurlijk geen enkele verplichting om er altijd bij te zijn.

De lesprogramma's van de zondagsschool en die van Ds A.M.J. Meijer op de basisscholen zijn op elkaar afgestemd. Deze vullen elkaar aan, in die zin dat Ds Meijer de nadruk legt op de culturele en ethische aspecten alsmede andere godsdiensten terwijl op de zondagsschool meer thema's, verhalen, speelse, feestelijke en creatieve zaken aan bod komen. Wij zouden het fijn vinden, als u uw kind eens (vrijblijvend) met onze (uw!) zondagsschool laat kennis maken.

We beginnen weer zondag 15 september a.s. om 10.00 uur. U kunt uw kind (eren) er die dag gewoon naar toe brengen.

Mocht u nadere informatie wensen, dan kunt u zich wenden tot:

Erna Wolsink-Semmelink, tel. 29 87 18 (Westendorp)

of Gwen Spaa, tel. 242918

Met een hartelijke groet,

De leiding van de zondagsschool, Erna en Gwen

De zondagsschool komt dus bijeen op (voorlopig rooster): 15 sept.; 20 okt.; 17 nov.; 22dec. om 14.30 uur Kerstviering.

Nadere data volgen nog.

Voor de leiding zijn wij nog op zoek naar enkele dames of heren die dit leuke werk een paar jaar op zich willen nemen. Het team is aan de krappe kant. Het kost beslist niet veel tijd!

KUN JE ZINGEN , ZING DAN MEE

Onder dit motto stond in de vorige Eendracht een artikeltje. Het is wel goed gelezen, want ik ontving er vragen over. Het blijkt niet helemaal duidelijk te zijn overgekomen, daarom in het kort de volgende punten:

Wanneer zingen we?: de zaterdagavond voor een kerkdienst, dus geen kerkdienst, dan ook geen zingen op zaterdagavond daarvoor.

Wat zingen we?: Lieder die in de kerkdienst gezongen worden, zodat we, vooral de wat onbekendere liederen wat gemakkelijker mee kunnen zingen. Als we tijd en zin over hebben nog andere liederen.

Waar en hoe laat? In gebouw De Eendracht van 19.00 tot ± 20.00 uur.

Wie zingen er ? Iedereen is welkom, ook al kunt u niet bij de kerkdienst

ons ons even nadenken. Deze dienst zal vocaal worden opgeluisterd door het gemengd koor "Gloria in Excelcis" van de Heelweg en de kinderen van de kindernevendienst. In onze eigen kerk geen dienst. In de kerk zullen een aantal tafels worden ingericht door o.a. Het Nederlands Bijbelgenootschap; de Wereldwinkel en Amnesty International. De aanwezigen zijn voor en na de dienst in de gelegenheid zich aldaar te informeren of te kopen. Een groot aantal jaren heeft deze dienst plaatsgevonden in de 'van Pallandthal'. De Oecumenische Werkgroep Varsseveld (O.W.V.), waarin zitting hebben: de Federatieve Samen-opweg Gemeente Varsseveld, de R.K. Laurentiushuis Gemeenschap en de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB, hebben enige jaren geleden besloten voortaan deze dienst te doen plaatsvinden in de Grote- of Laurentiuskerk op de markt te Varsseveld. Het O.W.V. (en dus ook het bestuur van onze geloofsgemeenschap) nodigt u hierbij van harte uit tot bijwoning van deze dienst. Aanvang 10.00 uur.

GEMEENTEAVOND NAJAAR 2002

De gemeenteavond zal plaatsvinden op dinsdag 5 november a.s. Het belooft een gezellige avond te worden met de "The Höhner Boys" uit Gaanderen. Nadere aankondiging volgt in het oktobernummer.

DE ZONDAGSSCHOOL NU ÉÉNMAAL PER MAAND

(dat is toch niet te veel?)

Geachte ouders van schoolgaande kinderen,

U hebt vast zelf nog prettige herinneringen aan uw zondagsschooltijd.

Gelukkig is de vrijzinnige zondagsschool van de NPB er nog steeds en bemerken we, dat de kinderen die er eenmaal op zitten, er veel plezier aan beleven.

Spelenderwijs maken ze kennis met de bijbelse verhalen en begrippen en maken nieuwe vriendjes en vriendinnetjes.

Gedurende het herfst/winter-seizoen (september tot en met mei) wordt er een uitstapje gemaakt; een Kerstspel ingestudeerd en opgevoerd en worden er enkele kinderkerkdiensten gehouden

waarbij de kinderen een centrale rol vervullen. Eenmaal per maand, **op iedere derde zondag**, komen de kinderen bijeen vanaf 10.00 uur tot 11.30

1945 – trouwden zij. Rini, Gerry en Hans hadden aan Leis een lieve en zorgzame moeder met een jeugdig hart, die veel belangstelling voor hun doen en laten toonde. Naast haar zorgen voor het gezin vond mevrouw te Grootenhuis altijd wel tijd voor ontspanning. Ze las graag. Vooral – vanzelfsprekend - de streekromans van haar broer, de bekende schrijver Hendrik Lansink en andere verhalen over Varsseveld en het leven in vroeger tijd. Maar het liefst zette zij zich achter haar spinnenwiel. Van schapenhouders kocht zij de pas afgeschoren wol en spon die op haar spinnenwiel. Daarna werden de draden uitgekookt om ze van het vet en het vuil te ontdoen, waarna deze ook soms nog een verfbehandeling ondergingen. Vervolgens zette zij zich aan het breien van truien, vesten, sjaals, sokken en andere kledingstukken, die dankbaar hun weg vonden naar de gezinsleden en soms ook naar bekenden. Een andere hobby van haar, waarmee zij zelfs een zekere bekendheid verwierf was het breien van kleurrijke kralentasjes en kralen beursjes. Dat waren hele kunstwerkjes. Ook de moestuin was grotendeels haar aangelegenheid.

Tijdens de oogsttijd had mevrouw te Grootenhuis haar handen vol met het in weckpotten inmaken van de groenten uit eigen tuin, terwijl van de kruisbessen jam werd vervaardigd. Voor mevrouw te Grootenhuis gold zeer nadrukkelijk het bekende Engelse spreekwoord: "My home is my castle". Op Lansink voelde zij zich helemaal in haar element. Ze hoefde niet zo nodig op vakantie. De mooie tuin, het fijne huis, het prachtige uitzicht op molen de 'de Engel' en de rustige wandelpaden achter het huis en iedereen die haar lief was dichtbij.

Moge de Eeuwige de heer te Grootenhuis; Rini en Wim; Gerry en Wim; Hans en Rieky en de kleinkinderen de kracht schenken dit grote verlies in de Geest van het geloof te dragen en te verwerken.

In een stijlvolle dienst hebben we afscheid genomen van

Willem Albertus Seinhorst

Hij is 78 jaar geworden en laat 2 dochters, 4 kleinkinderen en 5 achterkleinkinderen na. De laatste jaren zag je hem achteruitgaan. Hij hielp zijn schoonzoon niet meer op de boerderij, hij had niet zo'n zin meer in bezoek en trok zich steeds meer terug. Hij was enigst kind en trouwde met zijn buurmeisje, die in 1989 overleed. Dat was eigenlijk voor hem alsof alle levenslust verdween. Voor de NPB was hij actief geweest totdat hij niet meer kon: een bestuursfunctie en lid van commissies was hij. Hij zong graag in koren, maar ook hier gold dat hij dat vanwege zijn slechte

gezondheid moest opgeven. Toch nog onverwacht hebben zijn familieleden hem overgedragen aan God en veel mensen begeleidden hem naar zijn graf. Hij ruste in vrede.

Ds. N. Da Costa.

Op woensdag 21 augustus 2002 overleed op 89-jarige leeftijd mevrouw

Hendrika Wilhelmina Kolenbrander-Heusinkveld.

Haar 'in memoriam' zal gepubliceerd worden in de oktober-editie van de Eendracht.

ZIEKEN EN HERSTELLENDEN

In het Slingeland ziekenhuis te Doetinchem waren de afgelopen maanden (even) opgenomen, maar zijn thans weer thuis: Hr J. Teerink en Eline Kuenen. Ook was aldaar opgenomen mevrouw D.W. Vriezen-Radstake, zij verblijft thans in 'Hospice de Lelie', Leliestraat 34/1 - 7101 CJ te Winterswijk. Een bezoekje aldaar of een kaartje zal ze zeer op prijs stellen. Thans (26/8) verblijft nog in het Slingelandziekenhuis: Hr B. Mateman. Voorts verblijven in St. Antonia in Terborg: Hr H.A. Duitshof; Mw Duitshof-Kolenbrander; Mw B.A. Duitshof-Jolink en Hr G.J. Weikamp.

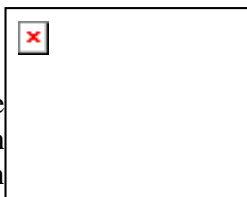
BELANRIJKE MEDEDELING

T.a.v. Ziekenhuisopname in het Beatrix-ziekenhuis te Winterswijk.

Uit bezuinigingsoverwegingen verstuurt dit ziekenhuis al weer enige jaren aan de predikanten uit de regio geen mededelingen omtrent de opnamen van lidmaten. Mocht dus in de toekomst een uwer familieleden aldaar worden opgenomen, verzoek ik u beleefd dit telefonisch aan mij te melden (242080). Dit geldt overigens ook voor alle andere ziekenhuizen, behalve het Slingelandziekenhuis in Doetinchem, hoewel ook bij spoedopnamen in het Slingelandziekenhuis een bericht nog wel eens niet door kan komen. Ik ben altijd eenmaal per week in het ziekenhuis, rond het midden van de week. Mocht ik dus niet bij een opgenomen familielid langs zijn geweest, neemt u dan even telefonisch contact met mij op, want dan is er iets mis gegaan.

VERANTWOORDING GIFTEN:

Van navolgende leden ontvingen ik of een van de leden van de bezoekgroep: Van de heer NN €10,- en van de heer en mevrouw G. € 20,- . Voor deze giften

MIDDAGREISJE 60+ CLUB

Traditiegetrouw openen wij het nieuwe seizoen met een uitstapje op dinsdagmiddag 10 september. Vertrek om 13.30 uur bij de Eendracht. Deze keer gaat de reis naar het winkelmuseum "D'Olde Kunne" te Groenlo. Hier worden wij ontvangen met een kop koffie of thee met "iets" erbij.

Daarna geeft mevrouw Joke Stam uitleg over het museum: een oude winkel met allerlei oude verpakkingen van levensmiddelen, blikjes enz. enz. te veel om op te noemen. Na de uitleg kunnen we het museum bekijken. Hierna gaan we naar museum De Erve Kots, u allen wel bekend maar toch steeds weer interessant. Na de bezichtiging van het museum eten we tot slot een pannenkoek.

De kosten zijn €12,50, alles inbegrepen. Opgave bij J. Nijhof-Weggelaar. Tel 0315-244049 na zes uur of tussen de middag.

Agenda voor het komende seizoen:

Dinsdag 8 oktober: Ds. Schoneveld uit Goor, oud-geestelijk verzorger van de Rekkense Inrichtingen.

Dinsdag 19 november: Dit is de derde dinsdag van november, dus niet zoals gewoonlijk de tweede. De heer Wessels uit Zelhem vertelt en vertoont dia's. Het onderwerp is "Rondom de kribbe".

Dinsdag 14 januari 2003: Nieuwjaarsvisite met verrassingen

OECUMENISCHE DIENST IN HET KADER VAN DE VREDESWEK

Deze zal plaatsvinden op zondag 22 september in de Grote- of Laurentiuskerk te Varsseveld; aanvang 10.00 uur. Het thema van deze dienst luidt: "**Religie en geweld; geloven in vrede**" met als subtitel: "**ontmoeting der culturen**". Daarbij komen indringende vragen aan de orde. In deze dienst wordt de relatie tussen Islam en het Christendom centraal gesteld. Het kan niet anders dan dat ook wij daarbij kritisch naar onszelf kijken. Na 11 september 2001 zijn wij ons bewust geworden van de multi-culturaliteit en multi-religiositeit in Nederland. Er ontstond opeens een wereldwijde tegenstelling tussen Islam en de rest van de wereld, waarbij 'het kwaad' met name in de Islam gelokaliseerd werd. Ook in Nederland staat het thema 'multicultureel' hoog op de agenda. Hoe stellen wij ons vanuit onze christelijke achtergrond hier tegenover op?

Ds P Schoneveld wil tijdens de overdenking in deze dienst hierover met

- OVERIGE ACTIVITEITEN VAN ONZE AFDELING -

BERICHTEN VAN DE VROUWENCLUBS

Vrouwenclub II begint op 26 september haar nieuwe winterseizoen met de jaarvergadering en bingo. De volgende data van oktober, november en december volgen later.

Vrouwenclub I komt bijeen op de volgende data:
23 september en 7 oktober.

UITNODIGING VOOR DE BUITENDAG

Van de regio Twente / Achterhoek

De afdeling Eibergen nodigt ons allen uit tot bijwoning van de buitendag welke zal plaatsvinden op zondag 8 september. Uw bestuur spreekt de hoop uit dat u aan deze uitnodiging gehoor zult geven. De afdeling Eibergen heeft een interessant programma samengesteld dat als volgt luidt:

10.00 uur: Ontvangst met koffie en cake
10.30 uur: Lezing door Ds F.J. Brinkman, met als thema:
'Religieus Humanisme'

11.15-12.30 uur Discussie
12.30-13.00 uur Frisdrank/borrel
13.00-14.00 uur Lunch (broodjes met div. beleg, koffie, thee, melk).
14.00-14.30 uur Zingen o.l.v. A.J. ten Bergen met tussendoor een voordracht in
het Achterhoeks door mevrouw M.

Memelink.

Kosten:

Bijwonen lezing: €3,50, bijwonen van de gehele buitendag: €7,50.

In verband met de te treffen voorbereiding en inkoop verzoeken wij u dringend dat u zich vóór 1 september opgeeft bij ons secretariaat: Mevr. W.M. Nijhof-Groen, Idinkweg 2b, 7065 AH Sinderen tel. (0315) 24 12 06. Zij zal ervoor zorgdragen dat alle opgaven collectief aan de afdeling Eibergen zullen worden doorgegeven. Gelieve gelijktijdig met uw opgave mede te delen of u over eigen vervoer beschikt en hoeveel personen u eventueel een lift kunt bieden dan wel of van vervoer gebruik wenst te maken.

onze bijzondere dank.

GEBOREN

Heel blij zijn Eric en Dia en de dochters Birgit, Ines, en Leontien met de geboorte op 28 juli 2002 van hun zoon en broertje **Ivo** Willem Gerrit. Hogeweg 7a 7055 AJ Heelweg. Zij ontvangen hierbij alvast onze hartelijke gelukwensen en binnenkort kom ik natuurlijk persoonlijk langs met weer zo'n schitterend gebreid truitje van de hand een van de dames van Vrouwenclub I.

HUWELIJKS JUBILEUM

Zaterdag 14 september zijn Bernard en Willie Semmelink-Leneman 40-jaar getrouwd!

Zij hopen deze heugelijke mijlpaal die dag samen met kinderen en kleinkinderen te vieren in zaal Lovink 'de Vos' te Westendorp, aanvangende 19.30 uur. De receptie zal die zelfde dag aldaar plaatsvinden van 15.30 uur tot 17.00 uur.

GETROUWD

Vrijdag 16 augustus 2002 gaven op het gemeentehuis in Varsseveld Marco Westerveld en Conny Giesen elkaar het 'Ja-woord' Zij ontvangen hierbij onze hartelijke gelukwensen met het uitspreken van de wens dat hun verbintenis tot in lengte van jaren tot vreugde en zegen mogen zijn voor henzelf en hun wederzijdse familie.

BIJ DE DIENSTEN VAN DE KOMENDE MAAND

Zondag 8 september is er weer de jaarlijkse 'buitendag' van de NPB afdelingen van de Regio Achterhoek/Twente. Ik hoop dat wij met een uitgebreide deputatie deze dag zullen bijwonen. Het interessante programma treft u elders in deze editie aan. Haast u met opgeven!

Zondag 15 september openen wij het ons herfst/winter programma. Het thema van de dienst luidt dan "Vragen stellen". Je ziet op de televisie tegenwoordig dat mensen in vraaggesprekken figuurlijk bijna worden 'uitgekleed'. Er worden soms vragen gesteld die alleen bedoeld zijn om de ander in z'n hemd te zetten. De vraag waarop ik tijdens de overdenking in wil gaan is dan ook: 'Wat verwacht je als je een vraag stelt; zeker als het om persoonlijke dingen gaat?'

Op 22 september is er de "Vredesdienst", in de Grote- of Laurentiuskerk te Varsseveld; aanvang 10.00 uur. Elders in deze editie treft u hierover nadere informatie aan. Aangezien dit een oecumenische dienst is, komt deze zondag onze eigen dienst te vervallen. Naar ik hoop zullen velen van u deze dienst bijwonen, teneinde daarmee uitdrukking te geven aan de diep levende hoop op vrede en verzoening.

Zondag 29 september luidt het thema van de overdenking: "De juiste omgang met hen die ons kwaad doen". Dit thema spreekt, denk ik, reeds voor zichzelf.

GROOT-LETTER EENDRACHT

Dit is een groot succes waarvan veel leden erg veel plezier hebben. Ons initiatief heeft ook al landelijke bekendheid gekregen en tot navolging geleid. Op dit ogenblik maken 40 leden van deze service gebruik. Mocht ook u prijs stellen op een dergelijke uitvoering, geeft u dit dan even door aan Mw Betsie Chevalking-Wennink, Nijlandstraat 14 7054 CN Westendorp tel. 298223

VOORAANKONDIGING

Zondag 20 oktober zal er een doopdienst zijn. Ouders die wensen dat hun zoontje of dochtertje die dag wordt gedoopt, gelieve dit telefonisch aan mij te berichten.

AAN DE OUDERS VAN JONGELUI VAN 16 EN 17 JAAR

In september beginnen de NPB jongeren-cursussen weer. Alle jongeren in de betreffende leeftijdsgroep worden hiervoor persoonlijk uitgenodigd. Natuurlijk zijn zij vrij om er al dan niet aan deel te nemen. Maar een klein zetje in de rug van uw kant kan wel uitmaken! Misschien heeft u het hoofdartikel gelezen. Alles wat ik met deze gespreksuurtjes tracht te bereiken is om ook uw kind een geestelijk 'overlevings-pakketje' mee te geven zodat hij of zij wat sterker staat tussen de overstelpende overvloed van informatie en vooral mis-informatie. Het kan geen kwaad om de opgroeiende jonge mensen elementen van vorming en kennis aan te reiken zodat zij voor zichzelf een levensovertuiging kunnen kiezen, respectievelijk ontwikkelen. Ik reken een beetje op u. De ervaring leert dat zij die eenmaal meedoen uit eigen beweging trouw de bijeenkomsten blijven bijwonen. Het betreft een cursus van één seizoen, waarna bij de afsluiting aan hen persoonlijk gevraagd zal worden of zij eventueel

manier dan ook hun steentje aan ons maandblad bijdragen hartelijk danken voor hun inzet en tevens een beetje feliciteren met deze 500° editie.

BERICHT VAN DE BESTUURSTAFEL

Even stilstaan bij .....

In november 1933 kwam het allereerste nummer van de "Eendracht" uit. In dit nummer legt Ds. Oldeman de keuze van de naam uit:

"Eendracht". Een naam, die tot velen zal spreken - want daar zijn oude, goede herinneringen aan verbonden - en in dezen tijd gaat de betekenis van dat woord meer spreken - Eendracht-.

Daarom heb ik dit blad zo genoemd, dat het ons allen binden mag, dat wij temidden van de grote verdeeldheid, die er is, één mogen zijn. En daarom hoop ik, dat ook ieder dit blad zal maken tot zijn blad en tot een trouwen vriend des huizes."

Nu, september 2002, is er "Eendracht" nummer 500!

We moeten dankbaar zijn dat zoveel mensen steeds weer bereid waren en zijn om te zorgen dat er steeds een "Eendracht" verschijnt. Het blad is nog steeds "de trouwe vriend des huizes". Het maand-blad is een bindende schakel in onze Vrijzinnige Geloofsgemeenschap en de omgeving.

Op 15 september zal er, na de dienst, in ons verenigingsgebouw, onder het genot van minimaal een kopje koffie, stil gedaan worden bij het verschijnen van de 500ste. We zullen terugblikken en vooruit zien. Eendracht, saamhorigheid en betrokkenheid zijn zo belangrijk voor nu en later.

Het bestuur hoopt dat een groot aantal van onze leden, jong en oud, op 15 september aanwezig zal zijn en dat het ons allemaal sterkt in het gevoel dat we daadwerkelijk betrokken willen zijn en blijven bij het wel en wee van onze geloofsvereniging.

Henk van Duijn, voorzitter.

DE 500^E EDITIE VAN DE EENDRACHT

Elders in deze editie treft u een artikel aan van uw voorzitter de heer H.C. van Duijn ter gelegenheid van deze mijlpaal. Ik denk dat niet veel 'kerkblaadjes' van zelfstandige geloofsgemeenschappen op een vergelijkbaar aantal edities kunnen bogen. Eigenlijk gaat de geschiedenis van ons maandblad nog verder terug, maar het droeg eerst, ten tijde van Ds J.Jac Thomson een andere naam, namelijk: 'Naar beteren tijd'. Ik heb eens een aantal van de nummers uit een ver verleden tijd doorgenomen en kwam toen onder in indruk van de vele activiteiten die er in de loop van de jaren in onze afdeling hebben plaatsgevonden. Zo was verbazingwekkend te zien dat reeds in de twintiger en dertiger jaren er op lezingenavonden onderwerpen aan de orde kwamen die ook nu nog als actueel zouden worden bestempeld. Ook de kwaliteit van het blad, zowel qua vorm als inhoudelijk heeft vaak op hoog niveau gestaan. Bovendien mag ons maandblad zich verheugen in een grote lezerskring tot ver buiten onze geloofsgemeenschap. Van mijn plaats wil ik allen die

TENSLOTTE

Het nieuwe seizoen is weer begonnen. Alle activiteiten beginnen weer op gang te komen, waarbij ik de wens uit spreek dat velen van u zich bij onze geloofsgemeenschap betrokken zullen weten. Het plaatje dat dit nawoord siert, is afkomstig uit een Frans boek met prachtige etsen dat mijn vrouw enkele jaren geleden bij een zaakje in tweedehands goederen in Narbonne op de kop tikte. Dit boek getiteld: 'La nature chez elle', en is geschreven door de bekende Franse schrijver Theophile Gautier en de illustraties zijn van K. Bodmer. Het hoofdstuk dat over de zomer handelt draagt als kop: 'La table est servie' (de tafel is gereed). En zo mogen wij het ook zien. De zomer heeft weer in overvloed gegeven: vruchten en krachten om de winter in te gaan.

Rest mij u een goede nazomer toe te wensen

A.M.J. Meijer

zich in het verleden voor de 'Eendracht' hebben ingezet en allen die thans nog op wat voor

belijdenis willen doen. Dit staat hen volkomen vrij en er zal op dit punt op hen dan ook geen enkele druk worden uitgeoefend. Het volgen van de cursus staat hiervan dan ook volkomen los. Het belangrijkste oogmerk blijft om hen een soort geestelijk 'overlevings-pakket' mee te geven voor de moeilijke vragen die het leven altijd aan mensen stelt en de moeilijke momenten die in het leven onontkoombaar zijn. Na zeer zorgvuldig nadenken en op grond van ervaringen heb ik voor de bovenstaande leeftijdsgroep gekozen, omdat wanneer ik ze later oproep zij vaak in de examenklas zitten of zelfs al buiten de regio studeren, hetgeen voor het volgen van deze cursus dan vaak op praktische bezwaren stuit.

Mocht u nadere informatie wensen dan kunt mij altijd bellen: 242080.

UIT DE SCHOOL GEKLAPT

Op de Leemvoortschool te Westendorp was ik vorig jaar met de groepen 3 en 4 bezig met de 'Exodus' verhalen te vertellen. Ik trek daar altijd veel tijd voor uit omdat deze verhalen zowel psychologisch, cultureel als religieus bijzonder waardevol zijn. De psychologische aspecten zijn, dat je voor je vrijheid iets over moet hebben, dat een volk soms een zuiveringsproces dient door te maken en dat men moet leren zich aan een aantal gedragsregels te houden wil een samenleving niet verloederen. De culturele kant van het verhaal betreft vooral de talloze uitdrukkingen in de Nederlandse taal die met de Exodusverhalen in verband staan, waarvan de bekendste zijn: "Dat komt als manna uit de hemel vallen" en "dansen rond het gouden kalf". En de religieuze betekenis van de verhalen betreft (o.a.) de inhoud en de diepere betekenis van de 'tien geboden' en Godsvertrouwen.

Dit laatste facet komt vooral tot uitdrukking in de onverwachte redding die zich bij herhaling op het laatste moment voordoet. De geschiedenis met de 'kwakkels' toen het volk bijna letterlijk stierf van de honger, is er daar een van. Nadat ik de kinderen had verteld dat 'kwakkels' een vogelsoort zijn en de mensen de vermoeide vogels zonder veel moeite konden vangen en vervolgens braden, klonk er protest uit de klas: "Wat zielig voor die vogels; hebben ze zo lang gevlogen en dan worden ze opgegeten." Waarop ik zei: "Jullie eten toch ook kip!" Waarop Carmen Hesseling riep: "Ja, maar dat zijn geen vogels!"

Hierbij herinner ik mij een anekdote die een leraar van een basisschool uit het westen van het land mij vertelde. Toen die de kinderen zei dat ze een kip moesten tekenen, bleek hem tot zijn verbazing dat enkele kinderen een

De lezingen die in het herfst/winterseizoen in onze geloofsgemeenschap worden georganiseerd, zijn inmiddels bekend bij een breed publiek en goed bezocht. Ook voor het komend seizoen is er weer een boeiend programma voor u samengesteld :

LEZINGEN SEIZOEN 2002 / 2003

Deze lezingen vinden plaats in zaal "de Eendracht",
Beatrixstraat 1a, aanvang 20.00 uur, tenzij anders vermeld.
De toegangsprijs is €5,00 inclusief koffie en thee.

Dinsdag 17 sep- tember	Mw. Ds. E. Laman Trip- Klein Starink : "Dante en Dali". Lezing en videopresentatie.
Woensdag 9 oktober	Ds. Hans Stolp uit Amersfoort: "Omgaan met gestorven".
Zondag 27 oktober	Jubileumkerkdienst, in het kader van het 129-jarig bestaan van onze geloofsgemeenschap. Dr. Amir Cheragwandi uit Winterswijk: "Kerkdienst in het teken van de islam". De entree is uiteraard gratis.
Woensdag 20 novem- ber	Dick Heyerman, "oud-Varssevelder" uit Zutphen : "Scheep je eigen leven". Hoe creëer je je eigen leven, los van eigen overtuigingen?
Donderdag 16 januari 2003	Peter Swagerman uit Doetinchem: Lezing en videopresentatie over "Krisnamuti".
Donderdag 14 februari 2003	"Verslavingsproblematiek, vanuit een spirituele benadering".
Woensdag 12 maart 2003	J.M. Pameyer over zijn nieuwste boek over het hiernamaals, dat in september uitkomt.

diepvries kip hadden getekend.

DANTE EN SALVADOR DALI

Wat hebben die twee nu met elkaar uit te staan? Ogenschijnlijk twee volstrekt verschillende figuren uit sterk uiteenlopende tijdperken; de 14^e en de 20^e eeuw. Toch zijn er punten van overeenkomst. Beiden kunnen, zij het op een totaal ander vlak, als zieners worden aangemerkt en waren zij voor hun eeuw in hun scheppingen baanbrekers. Salvador Dali, die geniale 'gek' uit Spanje, heeft zich in zijn werk door Dante laten inspireren met verbluffende resultaten. Mevrouw E. Laman Trip-Klein Starink heeft zich in een aantal van deze surrealistische schilderwerken verdiept en wil ons aan de hand van een aantal dia's hierover vertellen. Deze avond kan een beetje beschouwd worden als een afsluiting van de indrukwekkende Dante cyclus die zijn afgelopen seizoen voor onze afdeling verzorgd heeft maar staat er inhoudelijk los van. Deze avond kan dus door iedereen, ook al heeft men de voorgaande lezingen niet bijgewoond prima gevolgd worden. Ik durf u te verzekeren dat het een verrassende en inspirerende avond zal worden! Persoonlijk ben ik ook een groot bewonderaar van Salvador Dali vanwege zijn bijna grenzenloze fantasie, zijn humor en zijn briljante schildertechniek. Enkele jaren geleden heb ik in het Salvador Dali museum te Figueras (Noord-Spanje) een video-reportage gemaakt. Als de tijd het toelaat zal ook deze reportage die avond vertoond worden.

**Dinsdag 17 september in de grote zaal van de Eendracht,
aanvang 20.00 uur.**

DE UITWISSELING VARSSEVELD/HOLLINGSTEDT,

was dit jaar weer een groot succes. Zie hiervoor het verslag elders in deze editie!